



Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MICHAL BOBEK
prednesené 18. októbra 2018¹

Vec C-535/17

**NK, správca konkurznej podstaty PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV a PI
proti
BNP Paribas Fortis NV**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti –
Súdna spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach –
Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Konkurzné konanie – Nariadenie(ES) č. 1346/2000 – Pôsobnosť –
Nariadenie (ES) č. 864/2007 – Rozsah *ratione temporis* – Žaloba o náhradu škody, ktorú podal správca
proti tretej osobe, ktorá konala voči veriteľom protiprávne“

I. Úvod

1. PI vykonával činnosť súdneho exekútora v Holandsku. Mal otvorený bežný účet v banke BNP Paribas Fortis NV (ďalej len „Fortis“) v Belgicku. PI využíval tento účet na pracovné účely týkajúce sa výkonu jeho činnosti súdneho exekútora. PI založil v roku 2006 spoločnosť, prostredníctvom ktorej vykonával činnosť súdneho exekútora. V tejto spoločnosti bol jediným spoločníkom a zároveň konateľom. Ďalší účet, a to trustový účet, mala spoločnosť otvorený v banke Rabobank v Holandsku.

2. V septembri 2008 previedol PI 550 000 eur z trustového účtu v banke Rabobank v Holandsku na bežný účet v banke Fortis v Belgicku. O niekoľko dní neskôr vybral túto sumu v hotovosti z bežného účtu vedeného v banke Fortis.

3. Tak PI, ako aj spoločnosť vyhlásili konkurz. Správca ustanovený v týchto konkurzných konaniach, ktoré boli začaté v Holandsku, sa v súčasnosti domáha vrátenia 550 000 eur od banky Fortis v prospech všetkých veriteľov PI a spoločnosti. Tento druh nároku pozná holandské právo pod názvom „Peeters/Gatzenova žaloba“. V roku 1983 ju po prvýkrát pripustil rozsudkom Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), vnútroštátny súd v tejto veci.

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

4. Na účely rozhodnutia o otázke medzinárodnej súdnej právomoci kladie vnútroštátny súd Súdnemu dvoru otázku, či pohľadávka, ktorá má povahu Peeters/Gatzenovej žaloby, spadá do pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní² (ďalej len „nariadenie o konkurznom konaní“) alebo do pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach³ (ďalej len „nariadenie Brusel I“).

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie Brusel I

5. Článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I stanovuje, že nariadenie sa neuplatní na „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“.

2. Nariadenie Rím II

6. Článok 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II)⁴ (ďalej len „nariadenie Rím II“) stanovuje:

„Pri hodnotení správania sa osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, sa musí brať ohľad ako na skutkovú okolnosť, a pokiaľ je to vhodné, na pravidlá bezpečnosti, ktoré boli účinné v mieste a v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.“

7. Článok 31 nariadenia Rím II nesie názov „Časové uplatnenie“. Stanovuje, že nariadenie „sa uplatní na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti“. V zmysle článku 32, ktorý má názov „Dátum uplatnenia“, sa nariadenie „uplatňuje od 11. januára 2009“.

3. Nariadenie o konkurznom konaní

8. Odôvodnenie 6 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje: „V súlade so zásadou proporcionality by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté.“

9. Článok 3 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje pravidlá týkajúce sa medzinárodnej súdnej právomoci. Jeho odsek 1 stanovuje, že právomoc na začatie konkurzných konaní majú „súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka“.

2 Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mím. vyd. 19/001, s. 191.

3 Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mím. vyd. 19/004, s. 42.

4 Ú. v. EÚ L 199, 2007, s. 40.

10. Článok 4 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje pravidlá týkajúce sa príslušného práva. Znie takto:

„1. Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne; tento štát sa ďalej označuje ako „štát, v ktorom sa konanie začne“.

2. Právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

...

c) právomoci dlžníka a likvidátora;

...

m) pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú všetkých veriteľov.“

11. V zmysle článku 13 nariadenia o konkurznom konaní, ktorý má názov „Škodlivé úkony“:

„Článok 4 ods. 2 písm. m) sa neuplatňuje v prípade, že osoba, ktorá mala úžitok z úkonu, ktorý poškodil všetkých veriteľov, dokáže, že:

- uvedený úkon podlieha právu iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa konanie začalo, a že
- toto právo neposkytuje žiadne prostriedky na odporovanie tohto úkonu v danom prípade.“

B. Právo (judikatúra) Holandska

1. Peeters/Gatzenova žaloba

12. Peeters/Gatzenova žaloba bola zo strany vnútroštátneho súdu, Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), po prvýkrát pripustená v rozsudku vynesenom 14. januára 1983⁵. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania tento súd načrtáva niektoré z hlavných znakov tohto druhu žaloby, ako to vyplýva z jeho nasledujúcej judikatúry.⁶

13. V prípade poškodenia veriteľov konkurzným dlžníkom pred začatím konkurzného konania má konkurzný správca právo brániť záujmy všetkých veriteľov. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) konštatoval, že za určitých okolností môže existovať priestor na uplatnenie nároku na náhradu škody vyplývajúci z protiprávneho konania voči tretej osobe, ktorá sa na takomto poškodzovaní podieľala, aj keď by takýto nárok neprináležal samotnému dlžníkovi v konkurznom konaní. Výťažok z takejto pohľadávky, ktorú správca uplatnil v záujme všetkých veriteľov, sa rovnako ako výťažok v prípade pohľadávky po skončení konkurzného konania v zmysle § 42 a nasl. Faillissementswet z 30. septembra 1893 (ďalej len „konkurzný poriadok“ alebo „Fw“) zahrnie do konkurznej podstaty. Všetci veritelia budú mať z toho prospech vo forme zvýšenia hodnoty konkurznej podstaty.

⁵ ECLI:NL:HR:1983:AG4521, NJ 1983/597.

⁶ Vnútroštátny súd cituje svoje rozsudky z 23. decembra 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628; z 21. decembra 2001, ECLI:NL:HR:2001:AD 2684, NJ 2005/95; zo 16. septembra 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT7797, NJ 2006/311, a z 24. apríla 2009, ECLI:NL:HR:2009:BF3917, NJ 2009/416.

14. Správca je oprávnený uplatniť takéto pohľadávky na základe § 68 ods. 1 Fw, ktorý mu udeľuje oprávnenie na výkon správy a likvidáciu konkurznej podstaty. Toto oprávnenie uplatňovať pohľadávky bez ohľadu na to, či to správca využije alebo nie, nebráni jednotlivým veriteľom v tom, aby si samostatne uplatnili svoj nárok vyplývajúci z protiprávneho konania tretej osoby na súde. No záujem na riadnom výkone konkurzného konania môže viesť k tomu, že v prípade, ak aj správca na základe tých istých skutkových okolností uplatní v prospech všetkých veriteľov nárok z protiprávneho konania voči tretej osobe, rozhodne sa najskôr o tomto nároku a až následne o nároku jednotlivého veriteľa/jednotlivých veriteľov.

15. Pri rozhodovaní o žalobe uplatnenej správcom v prospech všetkých veriteľov nie je priestor na posudzovanie individuálneho postavenia každého jednotlivého dotknutého veriteľa: v prvom rade ide o náhradu škody, ktorá vznikla veriteľom spoločne. Navyše kolektívny záujem, ktorý má správca chrániť, odôvodňuje skutočnosť, že tretia osoba nemôže v Peeters/Gatzenovej žalobe uplatniť všetky opravné prostriedky, ktoré by prípadne mohla uplatniť voči jednotlivým veriteľom.

16. Oprávnenie správcu podať Peeters/Gatzenovu žalobu sa neobmedzuje na prípad, keď tretia osoba patrí do okruhu osôb, ktoré by na základe pauliánskej (konkurznej) žaloby (§ 42 a nasl. Fw) zodpovedali za účasť na údajných protiprávných úkonoch. Právomoc správcu sa vo všeobecnosti vzťahuje na poškodenie všetkých veriteľov, ktoré vyplynie z protiprávneho konania tretej osoby, ktorá sa na takomto poškodení podieľala. Tretia osoba nemusela spôsobiť škodu alebo z nej mať prospech: postačuje, ak tretia osoba mohla zabrániť poškodeniu, ale namiesto toho sa na ňom podieľala.

III. Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

17. PI vykonával od roku 2002 činnosť súdneho exekútora v Beeku (Holandsko) až do okamihu, keď bol zbavený úradu. PI mal od roku 2002 otvorený bežný účet v banke Fortis, ktorá bola založená podľa belgického práva. Tento bežný účet bol vedený v Belgicku a PI ho využíval na výkon činnosti súdneho exekútora v prípade postihnutia majetku belgických dlžníkov exekúciou.

18. V roku 2006 založil PI spoločnosť s ručením obmedzeným PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV (ďalej len „PI BV“), v ktorej bol jediným spoločníkom a zároveň konateľom. Pri zakladaní spoločnosti PI B.V. bol majetok exekútorského úradu, ktorý dovtedy viedol PI ako samostatne zárobkovo činná osoba, a spolu s týmto majetkom aj bežný účet v banke Fortis použitý ako vklad do tejto spoločnosti. PI BV mala tiež na účely výkonu činnosti súdneho exekútora vedený trustový účet v banke Rabobank v Holandsku. Na tomto účte boli spravované finančné prostriedky približne 200 klientov exekútorského úradu.

19. V období od 23. do 26. septembra 2008 previedol PI prostredníctvom internetbankingu celkovo 550 000 eur z trustového účtu v banke Rabobank na bežný účet v banke Fortis. V dňoch 1. a 3. októbra 2008 vybral PI z bežného účtu v banke Fortis v Belgicku celkovo 550 000 eur v hotovosti.

20. Dňa 16. decembra 2008 bol PI odvolaný zo svojho úradu, pretože spreneveril zverené finančné prostriedky. Za tento skutok mu bol uložený trest odňatia slobody.

21. Dňa 23. júna 2009 podala PI BV návrh na začatie konkurzného konania. PI vyhlásil konkurz ako fyzická osoba 2. marca 2010. Tieto konkurzné konania boli spojené na účely spoločného konania. NK je správcom v oboch konkurzných konaniach.

22. Správca podal žalobu na Rechtbank Maastricht (Okresný súd Maastricht, Holandsko, ďalej len „prvostupňový súd“), v ktorej sa domáha zaplata sumy 550 000 eur od banky Fortis. Svoj návrh odôvodňuje tým, že Fortis postupovala voči všetkým veriteľom PI BV a pána PI protiprávne, pretože nekriticky a v rozpore so svojimi zákonnými povinnosťami spolupracovala pri výberoch hotovosti pánom PI. Podľa správca boli v dôsledku konania banky Fortis poškodení veritelia v oboch konkurzných konaniach.

23. Prvostupňový súd medzitýmnym rozsudkom potvrdil svoju právomoc rozhodnúť o žalobe správca. Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Krajský odvolací súd 's-Hertogenbosch, Holandsko, „druhostupňový súd“) tento rozsudok potvrdil medzitýmnym rozsudkom zo 4. júna 2013 a v tejto súvislosti konštatoval, že žaloba správca vyplýva výlučne z konkurzu pána PI a PI BV, a teda patrí do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní.

24. Rozsudkom vo veci samej prvostupňový súd správcovi vyhovel a uložil banke Fortis povinnosť zaplatiť správcovi sumu 550 000 eur.

25. V konaní o odvolaní proti rozsudku vo veci samej v medzitýmnom rozsudku zo 16. februára 2016 konštatoval, že vzhľadom na to, že o právomoci bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom zo 4. júna 2013, nemožno o tejto otázke (v zásade) rozhodovať opäť. No zároveň konštatoval, že následné rozsudky Súdneho dvora zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition⁷, a z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i.⁸, by mohli poskytovať dostatočnú oporu pre názor banky Fortis, ktorá považuje toto rozhodnutie za nesprávne. Preto sa druhostupňový súd rozhodol pripustiť kasačný opravný prostriedok.

26. Druhostupňový súd tiež následne konštatoval, že škodové udalosti sa pred nadobudnutím účinnosti nariadenia Rím II 11. januára 2009 spravovali Wet Conflictenrecht Onrechtmatige Daad z 11. apríla 2001 („zákon o kolíznych ustanoveniach týkajúcich sa protiprávných úkonov“, ďalej len „WCOD“). Podľa § 3 WCOD sa má o žalobe rozhodnúť podľa belgického práva, pretože Fortis konala na území Belgicka.

27. Druhostupňový súd ďalej konštatoval, že otázka, či je správca oprávnený podať určitý druh žaloby, akou je napríklad Peeters/Gatzenova žaloba, sa musí posúdiť podľa právneho poriadku, ktorým sa riadi konkurzné konanie [článok 4 ods. 2 písm. c) nariadenia o konkurznom konaní]. V prejednávanej veci ide o holandské právo, ktoré správcovi umožňuje podať Peeters/Gatzenovu žalobu.

28. Správca podal na vnútroštátny súd proti medzitýmnemu rozsudku druhostupňového súdu zo 16. februára 2016 kasačný opravný prostriedok. Správca tvrdil, že na základe článku 4 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní mal druhostupňový súd konštatovať, že Peeters/Gatzenova žaloba musí byť vnímaná ako „účinnok konkurzného konania“ a že z tohto dôvodu na ňu bolo uplatniteľné *lex fori concursus* (to znamená právo Holandska).

29. Fortis podala proti medzitýmnym rozsudkom druhostupňového súdu zo 4. júna 2013 a zo 16. februára 2016 vzájomný kasačný opravný prostriedok. Tvrdila, že druhostupňový súd nezohľadnil skutočnosť, že nárok, ktorý uplatnil správca, sa riadi nariadením Brusel I, a nie nariadením o konkurznom konaní. Na Peeters/Gatzenovu žalobu by sa nevzťahovala výnimka článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I, keďže tento nárok je založený na bežných ustanoveniach občianskeho práva, a preto nevyplyva z odlišných pravidiel špecifických pre konkurzné konanie.

⁷ C-157/13, EU:C:2014:2145.

⁸ C-649/13, EU:C:2015:384.

30. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) uvádza, že Peeters/Gatzenova žaloba sa vzťahuje na právo veriteľov podať žalobu a zodpovednosť tretej osoby voči veriteľom a že toto právo na podanie žaloby a zodpovednosť vyplývajú z bežných ustanovení občianskeho práva. Zdôrazňuje sa však aj to, že právomoc správcu podať takúto žalobu vyplýva z ustanovení o konkurze a že výnos z takejto žaloby bude spadať do konkurznej podstaty, a nie jednotlivým veriteľom.

31. Vnútroštátny súd má tiež pochybnosti, pokiaľ ide o určenie rozhodného práva pre takýto nárok. Druhostupňový súd rozlišoval medzi právom, ktorým sa riadi oprávnenie správcu podať Peeters/Gatzenovu žalobu (*ius agendi*, tým by bolo holandské právo), a hmotným právom uplatniteľným na túto žalobu (tým by bolo belgické právo). No v prípade, ak sa uplatňuje nariadenie o konkurznom konaní, vnútroštátny súd sa musí vyrovnáť s otázkou, či sa rozhodné právo pre túto žalobu podľa článku 4 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní (holandské právo) vzťahuje na celú žalobu, teda aj na oprávnenie podať žalobu, aj na uplatniteľné hmotnoprávne predpisy. Okrem toho, ak je odpoveď kladná, vnútroštátny súd sa pýta, či by sa belgické právo malo zohľadniť pri posúdení zodpovednosti banky Fortis.

32. Za týchto okolností Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Patrí žaloba o náhradu škody, ktorú podal správca proti tretej osobe na základe poverenia správou a likvidáciou konkurznej podstaty v mene všetkých veriteľov konkurzného dlžníka, ktoré mu vyplýva z § 68 ods. 1 Faillissementswet, pretože takáto tretia osoba konala voči veriteľom protiprávne, pričom výnos z tejto žaloby sa v prípade úspechu stane súčasťou konkurznej podstaty, do pôsobnosti výnimky upravenej v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, a ak predmetná žaloba patrí do pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, riadi sa v takom prípade táto žaloba podľa článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia, čo sa týka jednak oprávnenia správcu podať žalobu a jednak uplatniteľného hmotného práva, právom členského štátu, v ktorom sa toto konkurzné konanie začalo?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku: musia súdy členského štátu, v ktorom sa konkurzné konanie začalo, prípadne analogicky, zohľadniť:
 - a) ustanovenia článku 13 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, v tom zmysle, že žalovaný účastník konania sa môže brániť proti žalobe správcu podanej v prospech všetkých veriteľov tým, že preukáže, že jeho správanie posudzované podľa práva, ktorým by sa riadila žaloba, keby ju nepodal správca, ale jednotlivý veriteľ z dôvodu protiprávneho konania, neodôvodňuje jeho zodpovednosť;
 - b) ustanovenia článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky („Rím II“) okrem iného v spojení s článkom 13 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, t. j. bezpečnostné predpisy a predpisy správania sa platné v mieste údajného protiprávneho konania, akými sú napríklad finančné pravidlá správania sa platné pre banky?“

33. Písomné pripomienky v tomto konaní boli doručené zo strany správcu, banky Fortis, portugalskej vlády a Európskej komisie. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 5. júla 2018, predložili svoje tvrdenia správca, Fortis a Komisia.

IV. Posúdenie

34. Tieto návrhy sú štruktúrované takto: Začnem preskúmaním kritérií na stanovenie deliacej čiary medzi nariadením Brusel I a nariadením o konkurznom konaní. Uplatnenie týchto kritérií na Peeters/Gatzenovu žalobu ma privedie k záveru, že táto žaloba spadá *ratione materiae* do pôsobnosti nariadenia Brusel I (A). V dôsledku toho zastávam názor, že nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku položenú vnútroštátnym súdom. No ak by Súdny dvor mal konštatovať, že na prvú otázku je potrebné odpovedať inak, sa budem v rámci snahy o podporenie jeho názoru stručne zaoberať otázkou, či podľa nariadenia o konkurznom konaní je možné všeobecne uplatniteľné *lex fori concursus* obmedziť iba na určité prvky žaloby (časť B), a následne posúdim potenciálnu uplatniteľnosť nariadenia Rím II *ratione temporis* na vec, ktorá je predmetom konania (časť C).

A. O prvej otázke: pôsobnosť nariadenia Brusel I a nariadenia o konkurznom konaní

35. Prostredníctvom prvej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, ktoré nariadenie (nariadenie Brusel I, alebo nariadenie o konkurznom konaní) sa uplatňuje na žalobu o náhradu škody, ktorú podal správca proti tretej osobe na základe poverenia správou a likvidáciou konkurznej podstaty v mene všetkých veriteľov konkurzného dlžníka, ktoré mu vyplýva z vnútroštátneho práva o konkurznom konaní, pretože takáto tretia osoba konala voči veriteľom protiprávne, pričom výnos z tejto žaloby sa v prípade úspechu stane súčasťou konkurznej podstaty.

36. Na to, aby bolo možné odpovedať na túto otázku, je potrebné určiť, či takáto žaloba spadá do pôsobnosti výnimky upravenej v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I, ktorá stanovuje, že toto nariadenie sa neuplatní na „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“. Nariadenie o konkurznom konaní by sa uplatňovalo iba vtedy, ak by sa takáto žaloba považovala za spadajúcu do pôsobnosti tejto výnimky.

1. Vzťah medzi nariadením Brusel I a nariadením o konkurznom konaní

37. Z ustálenej judikatúry⁹ vyplýva, že nariadenie Brusel I a nariadenie o konkurznom konaní sa majú vykladať tak, aby sa zabránilo jednak akémukoľvek prekrývaniu právnych ustanovení, ktoré obsahujú, a jednak akémukoľvek právnemu vákuu. Preto žaloby vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I spadajú do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní. Naopak žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní, musia spadať do pôsobnosti nariadenia Brusel I.

38. Súdny dvor tiež s odkazom na odôvodnenia uvedené v preambule nariadenia Brusel I, a najmä na odôvodnenie 7 konštatoval, že úmyslom normotvorcu EÚ bolo prikloniť sa k širokej koncepcii pojmu „občianska a obchodná vec“ uvedeného v článku 1 ods. 1 daného nariadenia.¹⁰ Na rozdiel od tejto pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní by mal byť vykladaný reštriktívne.¹¹

⁹ Pozri rozsudky zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 21); z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i. (C-649/13, EU:C:2015:384, bod 26), a z 9. novembra 2017, Tünkers France and Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, bod 17). Pozri tiež v súvislosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1; „nariadenie Brusel Ia“) rozsudok z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 24).

¹⁰ Pozri rozsudky z 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, body 22 a 23), a zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 22). Pozri tiež rozsudok z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 25).

¹¹ Pozri rozsudky z 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, bod 25), a zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 22). Pozri tiež rozsudok z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 25).

39. Vzťah medzi oboma nariadeniami by teda mal byť komplementárny. Súdny dvor už uviedol, že konkurzné a podobné konania boli vylúčené z pôsobnosti právneho predchodcu nariadenia Brusel I, a to Bruselského dohovoru¹² z dôvodu špecifickosti predmetnej problematiky, vyžadujúcej si osobitné pravidlá, ako aj z dôvodu podstatných rozdielov medzi právnymi úpravami zmluvných štátov.¹³ Je však tiež nesporné¹⁴, že toto vylúčenie bolo spôsobené skutočnosťou, že pri prijatí Bruselského dohovoru bol súbežne vypracovaný dohovor upravujúci konkurzné konanie, likvidáciu, vyrovnanie a podobné konania s cieľom stanoviť vyššie uvedené osobitné pravidlá. Oba dohovory sa mali dopĺňať v tom zmysle, že konania spadajúce do pôsobnosti dohovoru o konkurznom konaní by boli vylúčené z pôsobnosti Bruselského dohovoru.¹⁵ Napriek tomu, že dohovor o konkurznom konaní¹⁶ nikdy nenadobudol účinnosť, slúžil ako základ pre následné prijatie nariadenia o konkurznom konaní, ktoré preberá ustanovenia tohto dohovoru v rovnakom znení.¹⁷

2. Vylúčenia: „vyplývať priamo z“ a/alebo „úzko späté s“ konkurzným konaním

40. Pokiaľ ide o určenie hraníc pôsobnosti nariadenia Brusel I a nariadenia o konkurznom konaní, Súdny dvor konštatoval, že s ohľadom na vylúčenie uvedené v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I len žaloby, ktoré *vyplývajú priamo* z konkurzného konania a *sú s ním úzko späté*¹⁸, sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia Brusel I.¹⁹ V dôsledku toho spadajú do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní iba tieto žaloby.²⁰

41. Toto pravidlo bolo po prvýkrát použité Súdny dvorom v rozsudku vo veci Gourdain²¹. Ako už Súdny dvor viackrát poznamenal,²² rovnaká formulácia sa nachádza aj v odôvodnení 6 preambuly nariadenia o konkurznom konaní s cieľom definovať jeho predmet. Rovnaké znenie sa používa aj v článku 25 ods. 1 druhom pododseku nariadenia o konkurznom konaní. Prvý pododsek tohto ustanovenia stanovuje povinnosť uznať rozhodnutia súdom príslušným v súlade s článkom 3 ods. 1 tohto nariadenia.²³ Podľa druhého pododseku tohto istého článku sa prvý pododsek vzťahuje aj na „súdne rozhodnutia priamo vyplývajúce z konkurzného konania a súdne rozhodnutia s ním úzko

12 Dohovor o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach z 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32).

13 Pozri rozsudky z 22. februára 1979, Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, bod 3), a z 2. júla 2009, SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, bod 20).

14 Pozri rozsudok z 19. apríla 2012, F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, bod 21).

15 Pozri Jenardovu správu o dohovore z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1, na s. 11 a 12). Pozri tiež Schlosserovu správu o dohovore z 9. októbra 1978 o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k uvedenému dohovoru, ako aj k protokolu o jeho výklade Súdny dvorom (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 71, bod 53).

16 Otvorený na podpis členským štátom 23. novembra 1995.

17 Rozsudok z 19. apríla 2012, F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, bod 24).

18 Tieto žaloby sú uvádzané ako „súvisiace žaloby“ v rozsudku z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i. (C-649/13, EU:C:2015:384).

19 Pozri, pokiaľ ide o rovnocenné ustanovenie Bruselského dohovoru, konkrétne bod 2 druhého pododseku článku 1, rozsudky z 22. februára 1979, Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, bod 4), a z 12. februára 2009, Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, bod 19). Pozri, pokiaľ ide o nariadenie Brusel I, rozsudky z 19. apríla 2012, F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, bod 29); zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 23), a z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i. (C-649/13, EU:C:2015:384, bod 27). Pokiaľ ide o Nariadenie Brusel I bis, pozri rozsudok z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 26).

20 Rozsudky z 19. apríla 2012, F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, bod 29); zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 23); z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i. (C-649/13, EU:C:2015:384, bod 27), alebo z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 26 a tam citovaná judikatúra).

21 Rozsudok z 22. februára 1979, Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, bod 4).

22 Rozsudky z 12. februára 2009, Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, bod 20); z 9. novembra 2017, Tünkers France a Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, bod 20), a z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 27).

23 Pozri rozsudok z 12. februára 2009, Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, bod 25).

súvisiace“. Okrem toho vo svojom rozsudku vo veci Seagon Súdny dvor konštatoval, že článok 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní „členskému štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, priznáva taktiež medzinárodnú právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté“²⁴.

42. Preto bude toto pravidlo použité ako test na účely určenia, či žaloba (akou je v tomto prípade Peeters/Gatzenova žaloba) spadá do pôsobnosti nariadenia Brusel I, alebo nariadenia o konkurznom konaní.

3. Použitý test: dve alebo iba jedno kritérium?

43. Je však správne pripustiť, že pri bližšom preskúmaní judikatúry sa zdá, že test, ktorý sa má uplatniť v jednotlivých prípadoch, nie je celkom priamočiary, najmä pokiaľ ide o i) definíciu presného obsahu každého z uvedených dvoch kritérií a ii) ich vzájomný vzťah.

44. Neistota začína už v súvislosti s obsahom každého z kritérií. Význam pojmu „vyplývať priamo z“ sa javí ako posúvajúci sa z posudzovania *priamej spojitosti* (čím sa nebezpečne blíži k spojeniu s druhým kritériom) k analyzovaniu *právneho základu* žaloby (v zmysle základnej príčiny konania). Byť „úzko spätý“ s konkurzným konaním poukazuje na určitý druh testu blízkosti, hoci nie je úplne jasné, aké okolnosti by sa mali vziať do úvahy, aby sa posúdila existencia takéhoto úzkeho vzťahu v danom prípade.

45. Táto neistota sa ďalej zvyšuje z dôvodu nedostatočnej jasnosti logického vzťahu medzi týmito dvomi kritériami a vyvoláva pochybnosti, či ide skutočne o dve odlišné podmienky. Použitie slova „a“ ako gramatickej spojky by naznačovalo aj logickú spojitosť: celé tvrdenie bude pravdivé, ak a iba ak budú splnené obe jednotlivé tvrdenia. Preto by existovali dve kumulatívne kritériá.

46. Judikatúra tomu však úplne nezodpovedá.

47. V niektorých prípadoch Súdny dvor rozhodol, že ak jedno z kritérií chýba, nie je potrebné skúmať druhé. Napríklad v rozsudku vo veci F-Tex Súdny dvor konštatoval, že keďže predmetná žaloba nebola úzko spätá s konkurzným konaním (druhá podmienka), bolo zbytočné rozhodovať o existencii priamej súvislosti medzi žalobou a týmto konaním (prvá podmienka).²⁵ V rozsudku vo veci Nickel & Goeldner Spedition Súdny dvor konštatoval, že sporná žaloba nemala priamu súvislosť s konkurzným konaním (prvá podmienka), takže nebolo potrebné preskúmať, či bola táto žaloba úzko spätá s týmto konaním (druhá podmienka).²⁶

48. V ostatných prípadoch skutočnosť, že jedno z dvoch kritérií testu nebolo splnené, nebránila Súdnemu dvoru, aby preskúmal druhé. Tak to bolo v prípade rozsudku vo veci Tunkers France a Tunkers Maschinenbau, keď Súdny dvor po tom, ako rozhodol, že sporná žaloba nevyplýva priamo z konkurzného konania (prvá podmienka), preskúmal, či bola žaloba úzko spätá s týmto konaním (druhá podmienka).²⁷ Súdny dvor napriek tomu dospel k záveru, že ani druhá podmienka nebola

24 Rozsudok z 12. februára 2009, Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, bod 21). Toto pravidlo bolo neskôr uzákonené v článku 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (Ú. v. EÚ L 141, 2015, s. 19), ktorým bolo zrušené nariadenie o konkurznom konaní, ale ktoré nie je uplatniteľné *ratione temporis* na tento prípad. V zmysle tohto ustanovenia „súdy členského štátu, na ktorého území sa začalo insolvenčné konanie podľa článku 3, majú právomoc aj v prípade všetkých žalôb, ktoré priamo vyplývajú z insolvenčného konania a ktoré s týmto konaním úzko súvisia, ako sú napríklad odporovacie žaloby“.

25 Pozri rozsudok z 19. apríla 2012, F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, body 47 a 48).

26 Pozri rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, body 30 a 31).

27 Pozri rozsudok z 9. novembra 2017, Tunkers France a Tunkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, body 22, 27 a 28).

splnená. Z tohto prípadu teda nemožno vyvodiť, že jedna z dvoch podmienok má väčšiu váhu ako druhá. Ale potreba preskúmať obe kritériá vyvoláva pochybnosti o ich kumulatívnej povahe: ak je potrebné splniť obe kritériá, bolo by zbytočné skúmať obe kritériá, keď je zrejmé, že jedno z nich nie je splnené.

49. Okrem toho existujú aj prípady, v ktorých Súdny dvor uviedol kritérium, ktoré sa považovalo za rozhodujúce, a uviedol, že má prednosť pred ostatnými.

50. V rozsudku vo veci SCT Industri Súdny dvor, potom, ako pripomenul, že v rozsudku vo veci Gourdain konštatoval, že „žaloba je spojená s konkurzným konaním, keď vyplýva priamo z konkurzu a úzko súvisí s [konkurzným konaním]“ rozhodol, že „je to teda *intenzita existujúceho spojenia* medzi žalobou... a konkurzným konaním, čo je v zmysle vyššie citovanej judikatúry Gourdain *rozhodujúce* pre rozhodnutie o tom, či sa výnimka uvedená v článku 1 ods. 2 písm. b) [nariadenia Brusel I] uplatní“²⁸.

51. Naopak, v rozsudku vo veci Nickel & Goeldner Spedition Súdny dvor konštatoval, že „*rozhodujúcim* kritériom... na stanovenie oblasti, do ktorej patrí určitá žaloba, nie je procesný kontext, do ktorého táto žaloba patrí, ale jej *právny základ*“. Súdny dvor dodal, že podľa tohto prístupu treba preskúmať, či právo alebo povinnosť, ktoré sú základom žaloby, majú svoj pôvod vo všeobecných pravidlách občianskeho alebo obchodného práva, alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania.²⁹

52. Teda v rozpore s prístupom v rozsudku SCT Industri, ktorý zdôraznil druhú podmienku testu, kritérium právneho základu žaloby sa zdá byť spojené s prvou z dvoch podmienok testu, a to skutočnosťou, že žaloba vyplýva priamo z konkurzného konania. V rozsudku vo veci Nickel & Goeldner Spedition Súdny dvor posúdil predmetnú žalobu vzhľadom na toto kritérium a dospel k záveru, že táto žaloba nemala priamu súvislosť s konkurzným konaním, čo je záver, ktorý naznačuje, že nie je potrebné skúmať, či bola táto žaloba úzko spätá s týmto konaním.³⁰

53. Súdny dvor nedávno konštatoval, že *tak* právny základ, *ako aj* úzkosť spojenia predstavujú *rozhodujúce* kritériá: prvé pri analýze prvej podmienky (či žaloba vyplýva priamo z konkurzného konania) a druhé pri posudzovaní druhej podmienky (či je žaloba úzko spätá s takýmto konaním).³¹

54. Je teda potrebné vziať do úvahy, že nemusí byť ľahké určiť, čo presne predstavuje obsah testu a ako sa má uplatniť. Uplatnenie testu osciluje medzi dvoma kumulatívnymi podmienkami (s pomerne nerozlíšenými kontúrami), niekedy spája obe podmienky do jednej, alebo dokonca skutočne nahrádza obidve podmienky odlišne formulovaným kritériom.

28 Rozsudok z 2. júla 2009, SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, body 21 a 25) (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pozri tiež rozsudok z 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, bod 29).

29 Pozri rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 27) (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pozri tiež rozsudky z 11. júna 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks a i. (C-649/13, EU:C:2015:384, bod 28), a novší z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, bod 29 a tam citovaná judikatúra).

30 Rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, body 30 a 31). Z tohto hľadiska je zaujímavé poznamenať, že pojem „právny základ“ bol spomenutý (s použitím pojmu „právne východiská“) v rozsudku vo veci Gourdain, hoci v takom prípade sa takýto pojem vzťahoval na obe časti testu: pozri rozsudok z 22. februára 1979, Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, bod 4).

31 Pozri rozsudky z 9. novembra 2017, Tünkers France a Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, body 22 a 28), a z 20. decembra 2017, Valach a i. (C-649/16, EU:C:2017:986, body 29 a 37).

55. Samozrejme, nemožno poprieť, že výklad a uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti medzinárodného práva súkromného bude vždy, ako je to v prípade akýchkoľvek kolíznych noriem, silne podmienené a závislé od skutkového stavu a kontextu a založené na individuálnom prístupe. Preto diskutovanie o puntičkárskejších taxonómiách v právnej oblasti, ktorá bude vždy inherentne odôvodnená v závislosti od jednotlivého prípadu, nie je nevyhnutné: blízkosť predmetnej žaloby ku konkurznému konaniu je možné najlepšie posúdiť v celkovom procesnom kontexte každého jednotlivého prípadu, a tak umožniť zohľadnenie viacerých rôznych (ale pravdepodobne stále relevantných) prvkov.

56. Hoci také lákavé, ako môžu *in abstracto* tieto tvrdenia byť, argumenty predložené zainteresovanými účastníkmi konania v tomto prípade jasne preukazujú obmedzenia takéhoto prístupu. Bez jasnej znalosti presnej podmienky/presných podmienok a ich vzťahu bude mať prístup založený na celkovej spätosti a/alebo procesnom kontexte za následok, že každý z účastníkov (rovnako ako vnútroštátne súdy) sa zameria na iný aspekt nároku a na základe toho bude posudzovať, či je podľa jeho predmetná žaloba dostatočne úzko spätá s prebiehajúcim konkurzným konaním. Samozrejme, pokiaľ sa ako východiskový bod posudzovania berú do úvahy rôzne prvky, každý z týchto prístupov vedie k veľmi odlišným výsledkom, najmä ak ide o hybridnú žalobu, o akú ide vo veci samej.

4. Test: právny základ nároku (pokiaľ nie je neoddeliteľne spätý s konkurzným konaním)

57. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby opätovne potvrdil test, ktorý bol uplatnený v rozsudku vo veci Nickel & Goeldner Spedition: má právo alebo povinnosť, ktoré je základom žaloby, pôvod v bežných pravidlách občianskeho a obchodného práva alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania? *Rozhodujúce* kritérium by teda bolo spojené s prvou časťou testu, a to či právny základ žaloby vyplýva priamo z pravidiel o konkurze.³² Druhá podmienka testu by skôr slúžila ako overovací nástroj pre výsledok dosiahnutý na základe prvej časti, ale nie ako plnohodnotné kritérium samo osebe.

58. Na posúdenie *právneho základu žaloby* je potrebné preskúmať povahu nároku v zmysle žaloby: ide o žalobu založenú na bežnej právnej úprave (napríklad právna úprava o protiprávných úkonoch, zmluvách, o bezdôvodnom obohatení) alebo skôr o osobitných pravidlách týkajúcich sa konkurzu?

59. Pri posudzovaní toho, čo je právnym základom pre žalobu, je potrebné určiť pôvod a povahu nároku v zmysle (hlavnej) vecnej analýzy, ktorú prípad požaduje. Napríklad žaloba o vymáhanie zmluvného záväzku má svoj právny základ v ustanoveniach o záväzkovom práve, aj keď je podaná správcom konajúcim v záujme veriteľov³³, čo potom predpokladá, že (potenciálny) výnos bude zahrnutý do konkurznej podstaty. To isté platí aj pre žalobu založenú napríklad na právnej úprave o bezdôvodnom obohatení alebo, ako sa to javí vo veci samej, na úprave týkajúcej sa protiprávných úkonov.

60. V takýchto prípadoch zostáva základná povaha nároku rovnaká bez ohľadu na to, kto podá žalobu. Preto okolnosť, že žaloba podaná správcom (alebo proti nemu) len v dôsledku skutočnosti, že je podaná počas konkurzného konania, nezmení (hlavnú alebo základnú) povahu nároku. Jeho právny základ zostáva.³⁴ To isté možno konštatovať o skutočnosti, že výnos zo žaloby sa vráti do konkurznej podstaty: ak je to iba výsledok podania žaloby počas konkurzného konania, nemá to vplyv na povahu nároku.

³² Pozri tiež v súvislosti s dôležitosťou testu právneho základu VIRGÓS M., SCHMIT E.: Report on the Convention on Insolvency Proceedings (Správa o Dohovore o konkurznom konaní) z 3. mája 1996 [dokument Rady Európskej únie č. 6500/1/96, DRS 8 (CFC)], bod 196.

³³ Rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 29).

³⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, body 32 a 33).

61. Obidve tieto zmeny v súvislosti so „vstupom“ nároku (kto podáva žalobu alebo proti komu je podaná) alebo s jeho „výstupom“ (kam pôjde výnos) sú prirodzenými a nevyhnutnými dôsledkami existencie pretrvávajúceho konkurzného konania, ale *samy osebe* nemenia povahu nároku, ktorý uplatňuje správca. Ak by mohli spôsobiť uplatnenie výnimky z uplatniteľnosti nariadenia Brusel I v prospech nariadenia o konkurznom konaní, potom by prakticky všetko, čo sa vyskytlo počas konkurzného konania, spôsobovalo uplatnenie tejto výnimky. Vznikla by „čierna diera konkurzu“. Z dôvodu, že právny úkon bol vykonaný správcou, ktorý koná na základe osobitných pravidiel týkajúcich sa konkurzu, a peniaze pochádzajú z alebo sa vrátia do konkurznej podstaty, čo je tiež spôsobené osobitnými pravidlami týkajúcimi sa konkurzu, potom všetko, čo sa vyskytuje v rámci týchto dvoch parametrov, by skutočne spadalo do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní.

62. Teda napríklad správca, ktorý podpíše zmluvu o dodaní kancelárskych potrieb, ktoré potrebuje na výkon svojich služobných povinností, uzatvorí túto zmluvu v súvislosti s úlohami, ktoré mu boli zverené osobitnými predpismi o konkurze, a urobí tak v záujme všetkých veriteľov. Okrem toho bude kúpna cena (v konečnom dôsledku) vyplatená zo zvyšku konkurznej podstaty. To však samozrejme neznamená, že ak by mala byť podaná žaloba v spore týkajúcom sa výkonu tejto zmluvy, že tento nárok bude mať svoj základ v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania. Základný úkon takejto transakcie zostáva zjavne zmluvný.

63. Okrem toho je potrebné preskúmať právny základ nároku (pravidlá, ktoré sa uplatnia pri rozhodovaní o veci samej) a nie hospodársky alebo finančný dôvod transakcie (napríklad, prečo bola zmluva uzatvorená alebo prečo nastalo určité správanie, ktoré v konečnom dôsledku spôsobilo škodu) a ani, v konkrétnom kontexte protiprávneho úkonu, otázku, aké pravidlá boli (údajne) porušené.

64. Na inom príklade je možné predstaviť si správcu, ktorý spôsobí dopravnú nehodu na ceste na stretnutie s veriteľmi (pretože myslel na prebiehajúce konkurzné konanie namiesto na cestu). Ak bude mať poškodená osoba v úmysle správcu zažalovať, potom by charakter nároku bol zjavne založený na spáchaní protiprávneho úkonu bez ohľadu na to, že do určitej miery by bolo možné určiť, že správca bol účastníkom nehody z dôvodu a pri vykonávaní úloh, ktoré mu boli uložené na základe osobitných pravidiel týkajúcich sa konkurzu.

65. Z tohto hľadiska je zřejmé, že druhá časť formulácie, ktorú použil Súdny dvor, a to, či ide o žalobu *úzko spätú s konkurzným konaním*, nie je v skutočnosti samostatným kritériom, ale je ďalším prvkom overovania kľúčového kritéria, a to právneho základu. Kritérium úzkeho spojenia teda umožňuje skontrolovať, či je posúdenie založené na právnom základe správne. Robí to tým, že umožňuje zohľadnenie ďalších kontextových prvkov, ktoré by mohli v konkrétnych prípadoch poukázať na iné riešenie, ako je riešenie dosiahnuté podľa kritéria právneho základu.

66. Vo väčšine prípadov by existencia úzkeho spojenia s konkurzným konaním bola overiteľná tým, že by bola položená vcelku jednoduchá otázka: bolo by možné podať rovnakú žalobu – to znamená žalobu rovnakej právnej povahy, ale samozrejme nie vo všetkých aspektoch rovnakú – mimo prebiehajúceho konkurzného konania? Ak je odpoveď áno, potom nie je pravdepodobné, že by existovala úzka spätosť, ktorá by mohla ovplyvniť posúdenie vykonané v prvej časti testu, s prihliadnutím na právnu povahu nároku.

67. Z tohto hľadiska úzka spätosť skôr znamená *nerozlučné spojenie*. Ide o test „ale za“: ak podobná žaloba (opäť nie identická z hľadiska všetkých procesných prvkov, ale len z hľadiska jej právnej povahy) môže byť podaná paralelne alebo nezávisle od konkurzného konania, potom platí, že takáto žaloba nie je nerozlučne spojená s konkurzným konaním.

68. Takýto test umožňuje ďalšie potvrdenie irelevantnosti vyššie uvedených „vstupných“ alebo „výstupných“ prvkov nároku v rozsahu, v akom sú spôsobené iba existenciou prebiehajúceho konkurzného konania. Naopak, odpoveď môže byť odlišná, ak konkrétnu žalobu nemôže podať iná osoba alebo nemôže byť podaná proti inej osobe, ako je správca konkurznej podstaty, alebo ak vyžaduje predchádzajúce začatie konkurzného konania.

69. Nakoniec nemožno úplne vylúčiť, že v skutočne výnimočných prípadoch by overovanie založené na úzkej spätosti mohlo mať vplyv na výsledok testu právneho základu. To by sa mohlo stať, ak sa určitá žaloba, hoci v zásade vychádza z bežných pravidiel, vyznačuje tak veľkým množstvom osobitných odchylných pravidiel, napríklad v súvislosti s predmetom nároku, dôkazným bremenom alebo v súvislosti s premlčaním, ktoré sa tak výrazne líšia od všeobecného režimu, že predstavujú samostatný a osobitný režim, ktorý by v dôsledku toho mohol túto žalobu posunúť do oblasti konkurzu. Metaforicky povedané, pridávanie čoraz špecifickejších prvkov do kresby koňa nevyhnutne znamená, že v určitom okamihu sa samotná povaha vyobrazeného zvieraťa zmení na ťavu, slona alebo niečo iné.

70. No pri uplatňovaní testu a najmä pri overovaní v druhom kroku, ktoré som práve načrtol, predstavuje celkový prístup skutočne jednu z opakovaných požiadaviek na reštriktívny výklad výnimky v súvislosti s konkurzom, uvedenej v nariadení Brusel I.³⁵ Túto skutočnosť podporuje aj to, že uplatnenie tejto výnimky pravdepodobne nepovedie len k dôsledku týkajúcemu sa rozhodnutia o medzinárodnej súdnej právomoci, ale tiež, ako to vyplynie z mojich odpovedí na ostatné otázky vnútroštátneho súdu, ovplyvní aj určenie rozhodného práva.

5. Peeters/Gatzenova žaloba

71. Konkrétne v súvislosti s Peeters/Gatzenovou žalobou, o ktorú ide vo veci samej, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s ohľadom na vcelku zložitú vnútroštátnu procesnú právnu úpravu aplikoval vyššie uvedené pripomienky na daný procesný nástroj, a teda určil, ktoré z týchto dvoch nariadení sa vzťahuje na predmetný nárok.

72. Vzhľadom na hlavné charakteristiky Peeters/Gatzenovej žaloby tak, ako vyplývajú z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, posúdené z hľadiska ich právnej povahy v zmysle, ktorý som práve uviedol, sa domnievam, že takáto žaloba je žalobou, ktorá súvisí s protiprávnym úkonom. Navrhujem preto, aby sa na ňu nevzťahovala výnimka stanovená v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Brusel I. Tento nárok teda zostáva v pôsobnosti nariadenia Brusel I.

73. Návrh na začatie prejudiciálneho konania opisuje Peeters/Gatzenovu žalobu ako žalobu vyplývajúcu z bežných pravidiel občianskeho práva, a to pravidiel o protiprávných úkonoch. Uvádza, že z rozsudku vnútroštátneho súdu z 24. apríla 2009³⁶ vyplýva, že Peeters/Gatzenova žaloba je založená na škode spôsobenej veriteľom na základe konania úpadcu a tretej osoby. Takýto nárok sa vzťahuje na právo veriteľov podať žalobu a na zodpovednosť tretej osoby voči veriteľom. Preto aj pri vykazovaní niektorých špecifických foriem konkurzu zostáva skutočnosťou, že takáto žaloba vyplýva z protiprávneho úkonu.

74. Zdá sa teda, že právna povaha nároku, ktorý uplatnil správca voči banke Fortis, je pochybná: je založená na údajnom neplnení zákonných povinností banky, pokiaľ ide o monitorovanie a zamietnutie výberov hotovosti, čo zjavne poškodilo veriteľov (prvá časť testu). Žiadna z osobitných charakteristík Peeters/Gatzenovej žaloby nepostačuje na odôvodnenie záveru, že taká žaloba, akou bola žaloba podaná v kontexte sporu vo veci samej, bola skutočne tak úzko spätá s konkurzným konaním, že prekonala skutočnosť, že jej právna povaha súvisí s protiprávnym úkonom (druhá časť testu).

³⁵ Poznámky 10 a 11 vyššie.

³⁶ ECLI:NL:HR:2009:BF3917, NJ 2009/416.

75. Vnútroštátny súd uvádza v texte prvej otázky tri takéto osobitné charakteristiky.

76. Po prvé vnútroštátny súd poznamenáva, že Peeters/Gatzenovu žalobu podal správca na základe poverenia, ktoré mu priznávajú vnútroštátne právne predpisy v oblasti konkurzu: spravovať a likvidovať konkurznú podstatu v mene a v záujme všetkých veriteľov. To samo osebe nie je rozhodujúce, pretože prakticky všetky žaloby podané správcom sa vykonávajú na základe úloh stanovených predpismi o konkurze a na účely spravovania a likvidácie konkurznej podstaty v mene a v záujme všetkých veriteľov. Ako už bolo uvedené v bodoch 61 až 64, ak by to bolo rozhodujúcim prvkom, akýkoľvek nárok uplatnený správcom v rámci výkonu jeho funkcie by bez ohľadu na jeho právnu povahu spadol do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní.

77. Po druhé vnútroštátny súd uvádza skutočnosť, že prostredníctvom Peeters/Gatzenovej žaloby správca uplatňuje nárok z dôvodu, že tretia osoba sa voči veriteľom správala protiprávne. Nemyslím si, že tento prvok je spôsobilý odôvodniť úzku spätosť tohto typu nároku s konkurzným konaním. Podľa môjho názoru skôr zdôrazňuje povahu Peeters/Gatzenovej žaloby, ktorá súvisí s protiprávnymi úkonmi.

78. Po tretie vnútroštátny súd tiež zdôrazňuje skutočnosť, že výnos z nároku sa stane súčasťou konkurznej podstaty. Opäť, ako je vysvetlené v bodoch 61 až 64, tento prvok nie je rozhodujúci, pretože by to viedlo k tomu, že nariadenie o konkurznom konaní by sa uplatňovalo na prakticky všetky nároky uplatnené správcom. Výnos z týchto nárokov sa skutočne zvyčajne stane súčasťou konkurznej podstaty, keďže veritelia s právom získať výnos z určitej žaloby sú výnimkou, a nie pravidlom v prípade konkurzu.

79. Okrem týchto prvkov uvedených v texte prvej otázky sa návrh na začatie prejudiciálneho konania zmieňuje o ďalších dvoch prvkoch, ktoré sú typické pre tento druh nároku a ktoré boli tiež predmetom diskusie počas pojednávania.

80. Prvý dodatočný prvok vyplýva z rozsudku z 21. decembra 2001³⁷, v ktorom vnútroštátny súd konštatoval, že hoci Peeters-Gatzenova žaloba nebráni tomu, aby jednotliví veritelia mohli podať žalobu vo vlastnom mene, ak by individuálny veriteľ podal takúto žalobu, dôležitosť riadneho vykonania konkurzu môže vyžadovať, aby bolo najprv rozhodnuté o Peeters/Gatzenovej žalobe.

81. Tento prvok poukazuje na spojitosť medzi týmto konkrétnym druhom žaloby a konkurzným konaním, pokiaľ by (potenciálne) preferenčné zaobchádzanie s Peeters/Gatzenovou žalobou bolo založené na existencii tohto konania. Podľa môjho názoru sa však zdá, že toto spojenie nie je natoľko blízke, aby bolo možné vylúčiť posúdenie vykonané na základe povahy nároku, pretože toto preferenčné zaobchádzanie sa nezdá byť automatické: ako uvádza vnútroštátny súd, ak existujú paralelné individuálne žaloby, „môže“ byť nevyhnutné najprv rozhodnúť o Peeters/Gatzenovej žalobe.

82. Druhý dodatočný prvok zdôraznený uznesením o návrhu na začatie prejudiciálneho konania spočíva v tom, že podľa rozsudku vnútroštátneho súdu z 23. decembra 1994³⁸ sa pozícia veriteľov vo veci Peeters/Gatzenovej žaloby posudzuje spoločne s cieľom nahradiť škodu, ktorú utrpeli spoločne. Preto sa tretia strana nemôže dovolávať obrany, ktorú by mohla využiť voči jednotlivým veriteľom.

³⁷ ECLI:NL:HR:2001:AD 2684, NJ 2005/95.

³⁸ ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628.

83. Podľa môjho názoru táto charakteristika vyplýva skôr z kolektívnej povahy Peeters/Gatzenovej žaloby než z jej spätosti s konkurzným konaním.³⁹ Napriek tomu je pravda, že by bolo možné konštatovať, že toto obmedzenie možnosti dovolávať sa obrany, ktorú možno uplatniť, je v konečnom dôsledku v záujme konkurzného konania, pretože zvyšuje účinnosť žaloby, ktorá v prípade úspechu skončí zvýšením hodnoty konkurznej podstaty. No takáto skôr sprievodná alebo vedľajšia charakteristika Peeters/Gatzenovej žaloby nevyvoláva dostatočne úzku spätosť medzi touto žalobou a konkurzným konaním, ktorá by umožnila vyvrátenie všeobecného záveru založeného na posúdení povahy tohto nároku.

84. Z vyššie uvedených dôvodov zastávam názor, že žaloba o náhradu škody vyplývajúca zo všeobecných pravidiel občianskeho práva, ktorú podal správca proti tretej osobe na základe poverenia správou a likvidáciou konkurznej podstaty v mene všetkých veriteľov konkurzného dlžníka, ktoré mu vyplýva z vnútroštátneho práva o konkurze, pretože takáto tretia osoba konala voči veriteľom protiprávne, pričom výnos z tejto žaloby sa v prípade úspechu stane súčasťou konkurznej podstaty, spadá *ratione materiae* do pôsobnosti nariadenia Brusel I.

B. O druhej otázke a prvej časti tretej otázky: rozsah *lex fori concursus* podľa nariadenia o konkurznom konaní

85. Druhú a tretiu otázku položenú vnútroštátnym súdom je potrebné posudzovať iba vtedy, ak Súdny dvor dospeje k záveru, že Peeters/Gatzenova žaloba spadá do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní. Vzhľadom na negatívnu odpoveď, ktorú navrhujem v odpovedi na túto otázku, si nemyslím, že druhú a tretiu otázku je potrebné posudzovať. No z dôvodu ak by Súdny dvor dospel k inému záveru, sa vo zvyšnej časti týchto návrhov budem stručne zaoberať týmito otázkami.

86. Prostredníctvom druhej otázky sa vnútroštátny súd pýta, či sa v prípade, ak predmetná Peeters/Gatzenova žaloba patrí do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní, tento nárok riadi podľa článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia, právom členského štátu, v ktorom sa toto konkurzné konanie začalo, jednak čo sa týka oprávnenia správcu podať žalobu a jednak čo sa týka uplatniteľného hmotného práva.

87. Táto otázka sa snaží určiť, či je možné sa v konaní vo veci samej riadiť prístupom druhostupňového súdu, a teda oddeliť právo upravujúce právomoci správcu (*ius agendi*) od práva uplatniteľného na nárok ako taký. Ak by sa mal dodržať takýto prístup, právomoci správcu by sa riadili *lex fori concursus* (konkrétne holandským právom), ako je to uvedené v článku 4 ods. 2 písm. c) nariadenia o konkurznom konaní. Tento článok stanovuje, že „právo štátu, v ktorom sa konanie začne... stanoví najmä právomoci dlžníka a likvidátora“. Podstata nároku by sa však riadila právom uplatniteľným na základe všeobecných kolíznych noriem (nesúvisiacich s konkurzom). V tomto prípade by to viedlo k holandským kolíznym normám, pretože nariadenie Rím II sa neuplatňuje *ratione temporis* (pozri časť C nižšie). V tomto prípade by podľa uznesenia o návrhu na začatie prejudiciálneho konania bol uplatniteľný § 3 WCOD, podľa ktorého by sa žaloba mala rozhodnúť na základe belgického práva, keďže konanie banky Fortis sa udialo v Belgicku.

88. Takéto oddelenie práva uplatniteľného na každý prvok konania sa mi zdá problematické.⁴⁰

39 Efektívne konanie týkajúce sa kolektívnych žalôb zvyčajne bráni individuálnemu preskúmaniu situácie každého žalobcu vo vzťahu k žalovanému: pozri napríklad v súvislosti s holandskými kolektívnymi žalobami BOSTERS, T.: *Collective Redress and Private International Law in the EU*. T.M.C. Asser Press, Hague, 2017, s. 38 a 39.

40 Spôsobom navrhnutým vnútroštátnym súdom, konkrétne v prípade uplatnenia nariadenia o konkurznom konaní na žalobu o náhradu škody voči banke Fortis, nie však na „všetky prvky“ tejto žaloby. Rád by som objasnil, že skutočnosť, že nariadenie o konkurznom konaní sa na takúto žalobu nevzťahuje prirodzene, neznamená, že nariadenie o konkurznom konaní nebude relevantné na určenie právomoci správcu v prebiehajúcom konkurznom konaní, vrátane problematiky oprávnenia podať žalobu (v súvislosti s protiprávnym úkonom) v inom členskom štáte.

89. Po prvé, ako zdôraznil Súdny dvor⁴¹, odôvodnenie 23 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje, že dané nariadenie, „pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa vzťahuje, by malo stanoviť jednotné kolízne normy, ktoré v rozsahu svojej platnosti nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného“. Toto odôvodnenie dodáva, že „*lex concursus* určuje *všetky účinky* konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy“⁴². Preto ak by Peeters/Gatzenova žaloba spadala do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní, *všetky jej prvky* by sa riadili výlučne kolíznymi normami tohto nariadenia.

90. Po druhé je zrejmé, že článok 3 v spojení s článkom 4 nariadenia o konkurznom konaní sa snažia vo všeobecnosti zabezpečiť identitu medzi *forum* a *ius*, to znamená zhodu medzi súdmi s medzinárodnou právomocou a rozhodným právom pre konkurzné konanie. Ako je uvedené v článku 4 ods. 1, „ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne“⁴³. Podľa môjho názoru nariadenie neupravuje žiadnu výnimku, ktorá by mohla odôvodniť uplatnenie iného práva než *lex fori concursus* na dôvodnosť nároku, akým je Peeters/Gatzenova žaloba, ak by sa takýto nárok riadil nariadením o konkurznom konaní.

91. V prípade, že oddelenie práva uplatniteľného na žalobu nie je možné, vnútroštátny súd sa v prvej časti tretej otázky domáha určenia, či belgické právo môže byť zohľadnené iným spôsobom. Pýta sa, či súdy členského štátu, v ktorom bolo začaté konkurzné konanie, môžu zohľadniť ustanovenia článku 13 nariadenia o konkurznom konaní, aby sa odporca mohol brániť proti Peeters/Gatzenovej žalobe tým, že preukáže, že jeho správanie by nespôsobilo vznik zodpovednosti, ak by bolo posúdené podľa práva, ktoré by sa uplatnilo na nárok uplatnený individuálnym veriteľom v dôsledku protiprávneho konania, a nie správcom (konkrétne belgické právo).

92. V zmysle článku 4 ods. 2 písm. m) nariadenia o konkurznom konaní „právo štátu, v ktorom sa konanie začne,... stanoví najmä... pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú všetkých veriteľov“.

93. Článok 13 ďalej uvádza výnimku z uplatnenia článku 4 ods. 2 písm. m), v ktorom sa uvádza, že „sa neuplatňuje v prípade, že osoba, ktorá mala úžitok z úkonu, ktorý poškodil všetkých veriteľov, dokáže, že: i) uvedený úkon podlieha právu iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa konanie začalo, a že ii) toto právo neposkytuje žiadne prostriedky na odporovanie tohto úkonu v danom prípade“. Článok 13 sa preto môže uplatňovať iba na prípady, v ktorých sa uplatňuje samotný článok 4 ods. 2 písm. m).

94. Je ťažké predstaviť si, ako by predmetná Peeters/Gatzenova žaloba v spore vo veci samej mohla byť považovaná za pravidlo „týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú všetkých veriteľov“ v zmysle článku 4 ods. 2 písm. m) nariadenia o konkurznom konaní. Účelom takejto žaloby nie je vyhlásenie neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti úkonu tretej osoby, ale vymáhanie náhrady škody založenej na protiprávnom správaní tejto tretej strany voči veriteľom. Preto, keďže článok 4 ods. 2 písm. m) nariadenia sa vo veci samej neuplatní, ani výnimka uvedená v článku 13 sa uplatniť nemôže.

41 Rozsudok z 8. júna 2017, *Vinyls Italia* (C-54/16, EU:C:2017:433, bod 47).

42 Rozsudok z 9. novembra 2016, *ENEFI* (C-212/15, EU:C:2016:841, bod 17). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

43 Pozri v súvislosti so vzťahom medzi článkami 3 a 4 nariadenia o konkurznom konaní rozsudok z 10. decembra 2015, *Kornhaas* (C-594/14, EU:C:2015:806, bod 17).

95. Zdá sa, že ďalšia prekážka uplatniteľnosti článku 13 vyplýva z jej znenia a účelu. Pokiaľ ide o jeho znenie, toto ustanovenie sa týka „osob[y], ktorá *mala úžitok* z úkonu, ktorý poškodil všetkých veriteľov“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pokiaľ ide o jeho účel, Súdny dvor rozhodol, že cieľom výnimky stanovenej v článku 13, ktorá sa má vykladať reštriktívne⁴⁴, je „ochrana legitímnej dôvery osoby, ktorá mala prospech z úkonu, ktorý poškodil všetkých veriteľov v tom zmysle, že stanovuje, že tento úkon sa aj po začatí konkurzného konania bude spravovať právom, ktoré sa naň uplatňovalo ku dňu jeho vykonania...“⁴⁵.

96. V prejednávanej veci nevidím úkon, z ktorého by mala *úžitok* Fortis a ktorý by mal byť zohľadnený s cieľom *ochrany legitímnej dôvery* banky Fortis. Preto výnimka z článku 13 nariadenia o konkurznom konaní podliehajúca povinnosti reštriktívneho výkladu nemôže byť považovaná za výnimku uplatniteľnú na spor vo veci samej.

97. Na záver je potrebné konštatovať, že ak by sa Peeters/Gatzenova žaloba považovala za spadajúcu do pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní, riadila by sa výlučne *lex fori concursus*. Navyše v súvislosti s článkom 13 nariadenia sa nemožno odvolávať na zohľadnenie odlišnej právnej úpravy.

98. Ako poznámku dodávam, že podľa môjho názoru rozprava v tejto časti potvrdzuje, že správna odpoveď na prvú otázku je, že Peeters/Gatzenova žaloba sa neriadi nariadením o konkurznom konaní. Ak by takáto žaloba spadala do pôsobnosti tohto nariadenia, znamenalo by to, že právnym poriadkom uplatniteľným na údajný protiprávny úkon by nebolo belgické právo (právo miesta, kde došlo k údajnému protiprávnemu úkonu), ale holandské právo (právy poriadok miesta, kde bolo začaté neskoršie konkurzné konanie proti osobe, ktorá mala prospech z protiprávného úkonu). Táto skutočnosť by spôsobila, ako to dokazuje rozprava v tejto časti, praktickú potrebu dosť umelej alebo ťažkopádnej právnej konštrukcie, aby bolo odvrátené uplatnenie všeobecných pravidiel nariadenia o konkurznom konaní, čo určite vyvoláva otázku, prečo by sa tieto pravidlá mali vôbec uplatňovať. Takéto úsilie skôr potvrdzuje, že medzi touto žalobou a konkurzným konaním skutočne neexistuje žiadna úzka a nevyhnutná súvislosť.

C. O druhej časti tretej otázky: nariadenie Rím II

99. Prostredníctvom druhej časti tretej otázky sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade, ak sa Peeters/Gatzenova žaloba riadi výlučne *lex fori concursus*, by bolo možné zohľadniť, či už priamo alebo prinajmenšom prostredníctvom analógie, a na základe článku 17 nariadenia Rím II posudzovaného spoločne s článkom 13 nariadenia o konkurznom konaní, bezpečnostné predpisy a predpisy správania sa platné v mieste údajného protiprávného konania (to znamená v Belgicku), ako napríklad finančné pravidlá správania sa pre banky.

100. Podľa mojich vedomostí Súdny dvor článok 17 nariadenia Rím II nikdy nevykladal. Pri hodnotení správania sa osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zaň zodpovedná, toto ustanovenie umožňuje *brať ohľad na* (namiesto urobiť tak), ako na *skutkovú okolnosť* (namiesto ako na *právne pravidlo*), a *pokiaľ je to vhodné* (a teda pravdepodobne s určitou mierou voľnej úvahy pre sudcu), na pravidlá bezpečnosti, ktoré boli účinné v mieste a v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.

44 Rozsudok z 15. októbra 2015, Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, bod 18).

45 Rozsudok z 15. októbra 2015, Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, bod 19). Pozri tiež rozsudok z 8. júna 2017, Vinyls Italia (C-54/16, EU:C:2017:433, bod 30).

101. Aby bolo možné uplatniť článok 17 nariadenia Rím II vo veci samej, toto nariadenie by muselo byť uplatniteľné *ratione temporis*. Je pravda, že určenie rozsahu *ratione temporis* nariadenia Rím II, ako je stanovené v článkoch 31 a 32 tohto nariadenia, nie je na prvý pohľad zrejmé. No v rozsudku vo veci Homawoo Súdny dvor poskytol objasnenie, že dané ustanovenia sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd je povinný uplatniť toto nariadenie len na skutočnosti, ktoré viedli k vzniku škody a ku ktorým došlo od 11. januára 2009. Dátum začatia konania o náhradu škody nemá vplyv na účely vymedzenia *ratione temporis* tohto nariadenia.⁴⁶

102. Vzhľadom na rozsudok vo veci Homawoo a bez toho, aby bolo potrebné overiť, či finančné pravidlá správania sa pre banky spadajú pod pojem „pravidlá bezpečnosti“ zastávam názor, že článok 17 nariadenia Rím II sa na konanie vo veci samej nemôže uplatniť.

103. Vnútroštátny súd sa nakoniec pýta na možnosť *analogického* zohľadnenia článku 17 nariadenia Rím II (ako aj článku 13 nariadenia o konkurznom konaní) v prejednávanej veci. Je iste pravda, že akýkoľvek právny predpis alebo zásada EÚ, či už účinné alebo nie, či už vytvárajúce záväzné právne účinky alebo nie, môžu byť prípadne analogicky zohľadnené vnútroštátnym súdom v rozsahu, v akom mu to dovoľujú jeho vnútroštátne pravidlá výkladu a uplatňovania⁴⁷, a pokiaľ vnútroštátny súd považuje takúto faktickú inšpiráciu vychádzajúcu z práva Únie za užitočnú na vyriešenie daného prípadu.

104. Podľa môjho názoru je však ešte dôležitejšia otázka⁴⁸, či je skutočne potrebné použiť ťažkopádnu právnu konštrukciu, v tomto prípade analogické uplatnenie pravidiel mimo ich vecnej a časovej pôsobnosti, aby sa dosiahlo riešenie (uplatnenie belgického práva), ktoré rieši problém (uplatniteľnosť holandského práva na základe nariadenia o konkurznom konaní), ktorý by v prvom rade nemal vzniknúť (keďže Peeters/Gatzenova žaloba by mala spadať do pôsobnosti nariadenia Brusel I). V každom prípade sa aj v tomto ohľade domnievam, že tieto otázky vnútroštátneho súdu skôr potvrdzujú, že medzi touto žalobou a konkurzným konaním neexistuje úzke spojenie.

V. Návrh

105. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), takto:

Žaloba o náhradu škody vyplývajúca zo všeobecných pravidiel občianskeho práva, ako tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, ktorú podal správca proti tretej osobe na základe poverenia správou a likvidáciou konkurznej podstaty v mene všetkých veriteľov konkurzného dlžníka, ktoré mu vyplýva z vnútroštátneho práva o konkurze, pretože takáto tretia osoba konala voči veriteľom protiprávne, pričom výnos z tejto žaloby sa v prípade úspechu stane súčasťou konkurznej podstaty, spadá *ratione materiae* do pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

⁴⁶ Rozsudok zo 17. novembra 2011, Homawoo (C-412/10, EU:C:2011:747, bod 37).

⁴⁷ Pozri, pokiaľ ide o použitie analógie v rámci práva Únie, rozsudok z 12. decembra 1985, Krohn (165/84, EU:C:1985:507, bod 14 a tam citovaná judikatúra).

⁴⁸ Bod 98 vyššie.